

Asia C-180/96

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta vastaan Euroopan yhteisöjen komissio

Maatalous — Eläinten terveys — BSE:hen liittyvät kiireelliset
toimenpiteet — ”Hullun lehmän taudiksi” nimetty tauti

Julkisasiamies G. Tesauron ratkaisuehdotus 30.9.1997	I - 2268
Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 5.5.1998	I - 2269

Tuomion tiivistelmä

- 1. Kumoamiskanne — Kannekelpoiset toimet — Toimet, joilla on tarkoitus saada aikaan oikeusvaikutuksia — Sellainen ei ole toimi, jossa esitetään komission aikomus noudattaa tiettyä menettelytapaa tai jossa vahvistetaan aikaisempi toimi
(EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan 1 kohta)*
- 2. Maatalous — Eläinten terveyttä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentäminen — Eläinlääkärin- ja kotteläinjalostustarkastukset yhteisön sisäisessä elävien eläinten ja eläimistä saatavien tuotteiden kaupassa — Direktiivit 89/662/ETY ja 90/425/ETY — BSE:hen liittyvät kiireelliset suojatoimenpiteet — Nautojen, naudanlihan ja niistä saatujen tuotteiden vientikielto Yhdistyneen kuningaskunnan alueelta on sopusoinnussa direktiivien kanssa
(Neuvoston direktiivit 89/662/ETY ja 90/425/ETY; komission päätös 96/239/EY)*

3. *Maatalous — Eläinten terveyttä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentäminen — Eläinlääkäri- ja kotieläinjalostustarkastukset yhteisön sisäisessä elävien eläinten ja eläimistä saatavien tuotteiden kaupassa — Direktiivit 89/662/ETY ja 90/425/ETY — BSE:hen liittyvät kiireelliset suojatoimenpiteet — Nautojen, naudanlihan ja niistä saatavien tuotteiden vientikielto Yhdistyneen kuningaskunnan alueelta — Perusteluvelvollisuus — Suhteellisuusperiaatetta sekä syrjintäkiellon ja oikeusvarmuuden periaatteita ei ole loukattu — Päätös on sopu-soinnussa yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteiden kanssa*
(EY:n perustamissopimuksen 39 artiklan 1 kohta, 40 artiklan 3 kohta ja 190 artikla; neuvoston direktiivit 89/662/ETY ja 90/425/ETY; komission päätös 96/239/EY)

4. *Maatalous — Jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentäminen — Direktiivit 89/662/ETY ja 90/425/ETY — Oikeudellinen perusta*
(EY:n perustamissopimuksen 39 artiklan 1 kohta ja 43 artikla; neuvoston direktiivit 89/662/ETY ja 90/425/ETY)

1. Neuvoston tai komission toimi voi olla kumoamiskanteen kohteena, jos toimella on tarkoitus saada aikaan oikeusvaikutuksia. Sellainen komission toimi, jossa esittää komission tai jonkun sen yksikön aikomus noudattaa tiettyä menettelytapaa, tai toimi, jossa pelkästään vahvistetaan aikaisempi toimi, jolloin vahvistavan toimen kumoamisen merkitys olisi sama kuin sen, että tämä aikaisempi toimi kumottaisiin, ei voi tällä tavalla olla kumoamiskanteen kohteena.

Yhdistyneen kuningaskunnan alueelta muihin jäsenvaltioihin ja kolmansiin maihin.

2. Komissio on toiminut eläinlääkäri- ja kotieläinjalostustarkastuksia yhteisön sisäisessä elävien eläinten ja eläimistä saatavien tuotteiden kaupassa koskevilla direktiiveissä 90/425/ETY ja 89/662/ETY sille annetun toimivallan rajoissa tehdesään tietyistä BSE:hen liittyvistä kiireellisistä suojatoimenpiteistä päätöksen 96/239/EY, jossa kielletään väliaikaisesti kaikkien nautojen, kaiken naudanlihan ja kaikkien niistä saatujen tuotteiden vienti

Toisaalta näissä kahdessa direktiivissä tarkoitettujen suojatoimenpiteiden toteuttamisedellytykset olivat täyttyneet, koska suojatoimenpiteitä voidaan perustella nimenomaan sillä, että zoonoosin, taudin tai muun seikan katsotaan voivan olla vakava vaara. Toisaalta ottaen huomioon että direktiiveissä on käytetty laaja-alaisia sanamuotoja ilman, että toimenpiteiden soveltamisalaa olisi rajoitettu ajan tai paikan osalta, ei ole ilmeistä, että komissio olisi selvästi ylittänyt laajan harkintavaltansa rajat pyrkiessään rajoittamaan taudin Yhdistyneen kuningaskunnan alueelle kieltämällä tältä alueelta peräisin olevan viennin sekä muihin jäsenvaltioihin että

kolmansiin maihin. Päätöstä tehtäessä ei ole käytetty harkintavaltaa väärin, koska komissio on toteuttanut toimenpiteet sen huolen vuoksi, että BSE voi tarttua ihmiseen, sen jälkeen kun se oli tutkinut Yhdistyneen kuningaskunnan toteuttamat toimenpiteet ja kuullut tieteellistä eläinlääkintäkomiteaa ja pysyvää eläinlääkintäkomiteaa ilman, että komission päämääränä olisi yksinomaan tai ainakin olennaisilta osin ollut taloudellisten etujen puolustaminen pikemminkin kuin terveyden suojeleminen.

3. Tietyistä BSE:hen liittyvistä kiireellisistä suojoitoimenpiteistä tehdyllä päätöksellä 96/239/EY, jossa kielletään väliaikaisesti kaikkien nautojen, kaiken naudanlihan ja kaikkien niistä saatujen tuotteiden vienti Yhdistyneen kuningaskunnan alueelta muihin jäsenvaltioihin ja kolmansiin maihin, täytetään perustelua koskevat vaatimukset, eikä sillä loukata suhteellisuusperiaatetta eikä syrjintäkiellon tai oikeusvarmuuden periaatteita, ja se on sopusoinnussa perustamissopimuksen 39 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteiden kanssa.

Siltä osin kuin kysymys on erityisesti suhteellisuusperiaatteen loukkaamisesta, on todettava, että ottaen huomioon suuri epävarmuus, joka koski kyseisistä eläimistä ja tuotteista aiheutuvaa vaaraa, komissio sai toteuttaa mainitut suojoitoimenpiteet odottamatta, että näiden vaarojen olemassaolo ja vakavuus osoitetaan

täysin. Perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa ilmaistun syrjintäkiellon periaatteen osalta on todettava, että päätöksen tekemisajankohdasta lähes kaikki Euroopan tilastoidut BSE-tapaukset esiintyivät Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja että tämän jäsenvaltion tilanne ei ollut verrattavissa muiden jäsenvaltioiden tilanteeseen.

4. Perustamissopimuksen 43 artikla on kaikkien perustamissopimuksen liitteessä II lueteltujen maataloustuotteiden tuotantoa ja kaupan pitämistä koskevien säästöjen asianmukainen oikeusperusta, joilla myötävaikutetaan yhden tai useamman perustamissopimuksen 39 artiklan 1 kohdassa luetellun yhteisen maatalouspolitiikan päämäärän saavuttamiseen.

Ottaen huomioon se suuri merkitys, joka eläinten, eläintuotteiden ja eläinperäisten tuotteiden vapaalla liikkuvuudella on näiden tavoitteiden toteuttamiselle, on todettava, että 43 artikla oli asianmukainen oikeusperusta annettaessa eläinlääkärin- ja kotieläinjalostustarkastuksia yhteisön sisäisessä elävien eläinten ja eläimistä saatavien tuotteiden kaupassa koskevat direktiivit 90/425/ETY ja 89/662/ETY, vaikka näissä direktiiveissä annetaan liitännäisesti komissiolle lupa toteuttaa suojoitoimenpiteitä, jotka ulottuvat "eläinperäisiin tuotteisiin", "näistä tuotteista saatuihin tuotteisiin" ja "eläimistä saatuihin tuotteisiin", jotka eivät kuulu liitteeseen II.